

Forskerutdanningskonferansen 2023

OSLOMET

Publiseringsetikk

Trine B. Haugen

Professor, Institutt for naturvitenskapelige helsefag
Vitenskapsombud, Fakultet for helsevitenskap

Publiseringsetikk

I forskningsetikken handler publiseringsetikk om etikken knyttet til vitenskapelig publisering. Vitenskapelig publisering skal fremme kvalitet, men det er mye som tyder på at dagens publiseringssystem kan være en kilde til forskningsetiske spenninger og utfordringer.

Arbeidet med forskningsetikk blir ofte knyttet til forskere og forskningsinstitusjoner, men også tidsskrifter og forlag har et ansvar for å ivareta publiseringsetikk, for eksempel knyttet til fagfellevurdering, god henvisningssikk, medforfatterskap, finansiering og interessekonflikter.

Publiseringsetikk omfatter også bredere spørsmål knyttet til røvertidsskrifter, åpen publisering og ulike insentiv- og belønningssystemer knyttet til finansiering, evaluering og ansettelse.

Publiseringsetikk

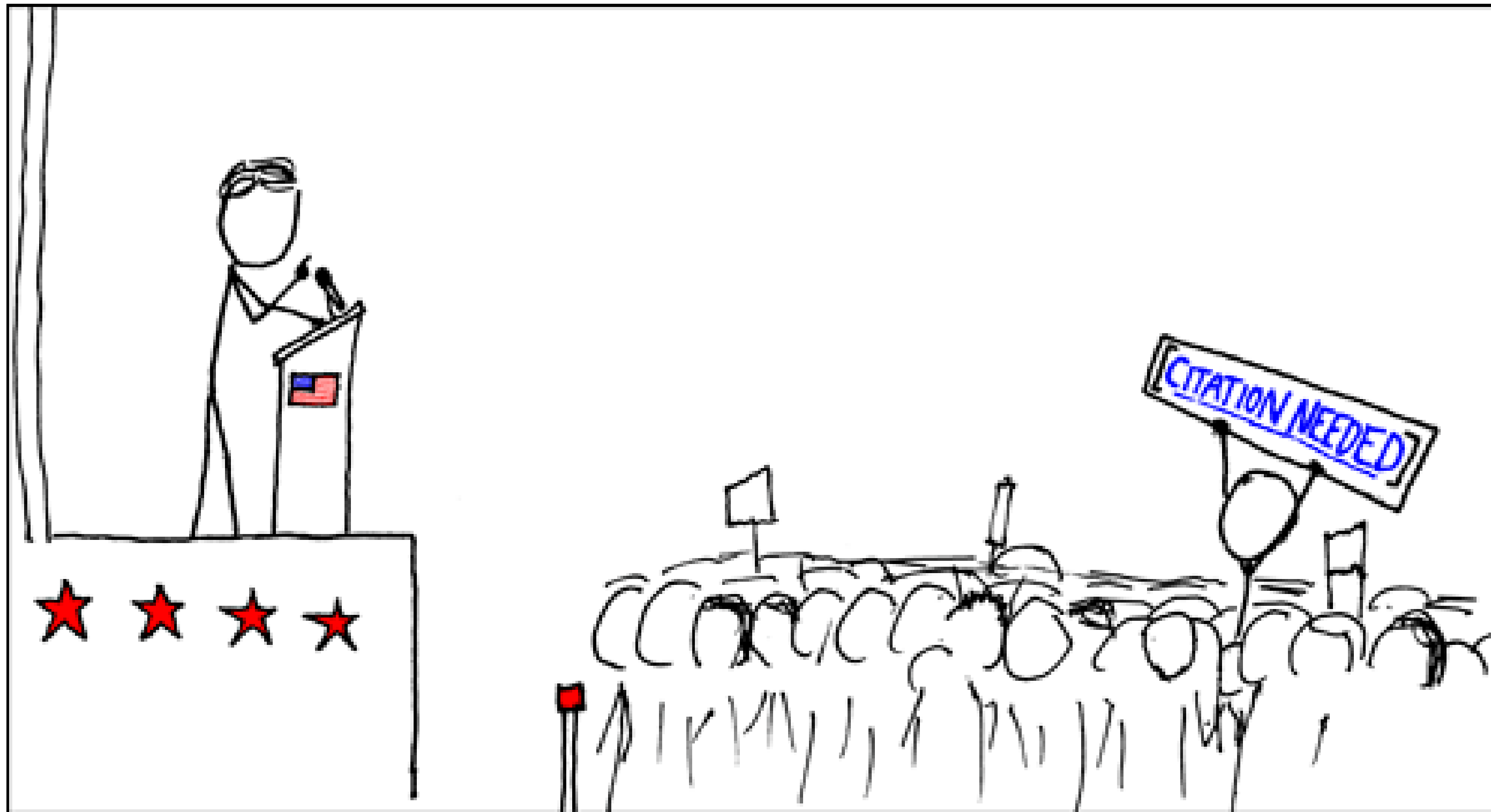
- ▶ Siteringspraksis
- ▶ Forfatterskap
- ▶ Forfalskning, fabrikkering og plagiat

- ▶ Datakvalitet, institusjonskreditering, personvern, salamipublisering, fagfelle vurdering, incentiver, transparens, kunstig intelligens, ...

Ansvar

- ▶ Forfatter
- ▶ Fagfelle
- ▶ Redaktør
- ▶ Forlag

- ▶ Forskningsinstitusjoner
- ▶ Brukergrupper
- ▶ Politikere

COPE (Committee on Publication Ethics) is committed to educating and supporting editors, publishers, universities, research institutes, and all those involved in publication ethics. COPE aims to move the culture of publishing towards one where ethical practices become a normal part of the culture itself. Our approach is firmly in the direction of influencing through education, resources and support of our members, alongside the fostering of professional debate in the wider community.

Over 25 years, COPE has grown to support members worldwide, from all academic fields. Our members are primarily editors, but also publishers, universities and research institutes, and related organisations and individuals involved in publication ethics. After a period of consultation with the Trustees and Council, and feedback from our members, the COPE strategic plan was developed to guide the organisation and its activities.

<https://xkcd.com/285/>

Why do we cite articles?

- ▶ Support statements and arguments
- ▶ Give credit
- ▶ Explain methods

Building the wall of scholarship

- ▶ Collaborative
- ▶ Articles are the bricks
- ▶ Citations are the mortar

Matt Hodgkinson COPE Council Member (2020-2023)
publicationethics.org/files/u7140/citation-games-cope-2020.pdf

OSLOMET

N Engl J Med 1980

ADDICTION RARE IN PATIENTS TREATED WITH NARCOTICS

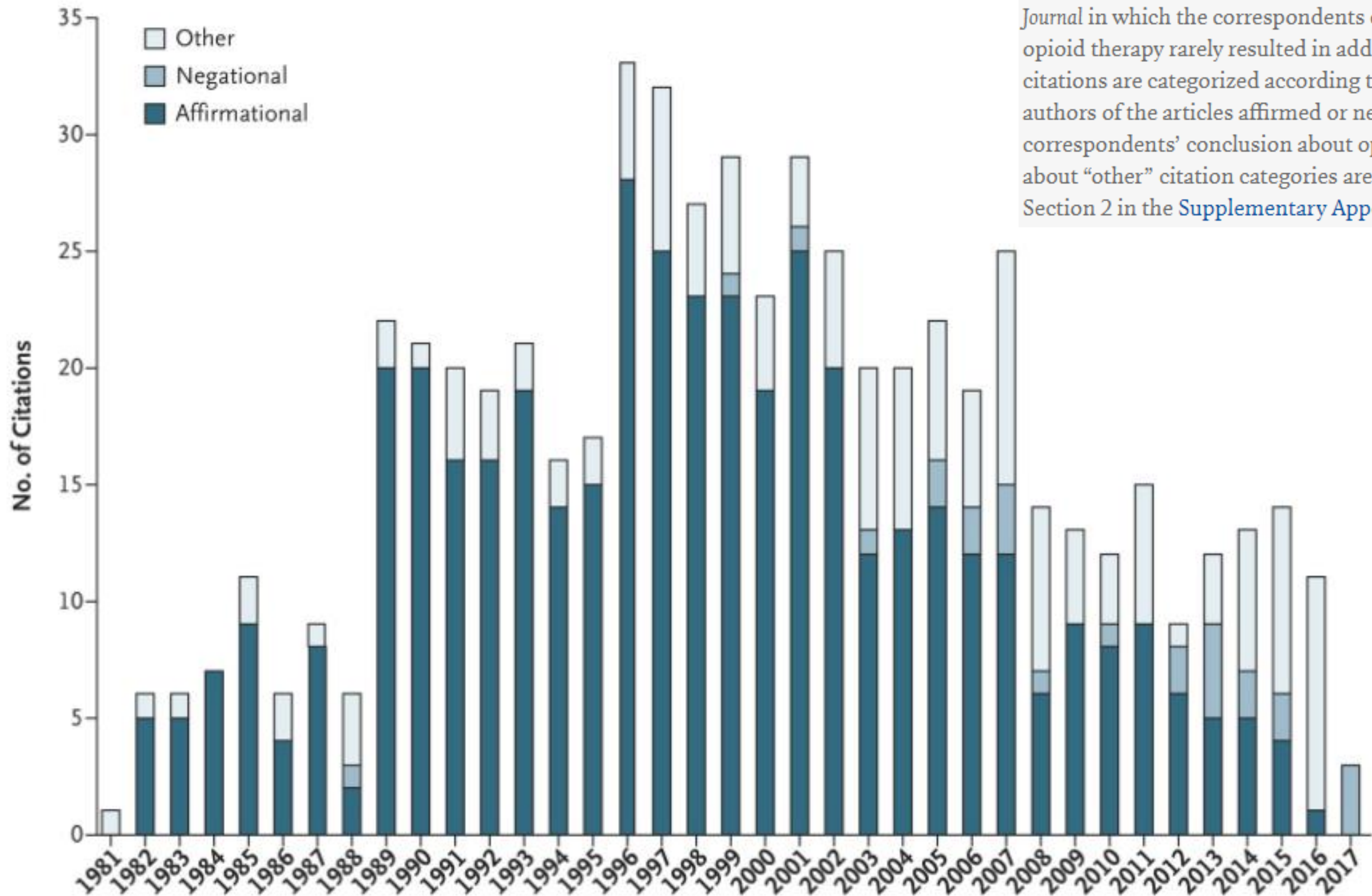
To the Editor: Recently, we examined our current files to determine the incidence of narcotic addiction in 39,946 hospitalized medical patients¹ who were monitored consecutively. Although there were 11,882 patients who received at least one narcotic preparation, there were only four cases of reasonably well documented addiction in patients who had no history of addiction. The addiction was considered major in only one instance. The drugs implicated were meperidine in two patients,² Percodan in one, and hydromorphone in one. We conclude that despite widespread use of narcotic drugs in hospitals, the development of addiction is rare in medical patients with no history of addiction.

JANE PORTER
HERSHEL JICK, M.D.
Boston Collaborative Drug
Surveillance Program

Waltham, MA 02154

Boston University Medical Center

1. Jick H, Mietinen OS, Shapiro S, Lewis GP, Siskind Y, Slone D. Comprehensive drug surveillance. *JAMA*. 1970; 213:1455-60.
2. Miller RR, Jick H. Clinical effects of meperidine in hospitalized medical patients. *J Clin Pharmacol*. 1978; 18:180-8.

Shown are number of citations of a 1980 letter to the *Journal* in which the correspondents claimed that opioid therapy rarely resulted in addiction. The citations are categorized according to whether the authors of the articles affirmed or negated the correspondents' conclusion about opioids. Details about "other" citation categories are provided in Section 2 in the [Supplementary Appendix](#).

N Engl J Med 2017

A 1980 Letter on the Risk of Opioid Addiction

Leung et al

TO THE EDITOR

The prescribing of strong opioids such as oxycodone has increased dramatically in the United States and Canada over the past two decades.¹ From 1999 through 2015, more than 183,000 deaths from prescription opioids were reported in the United States,² and millions of Americans are now addicted to opioids. The crisis arose in part because physicians were told that the risk of addiction was low when opioids were prescribed for chronic pain. A one-paragraph letter that was published in the *Journal* in 1980³ was widely invoked in support of this claim, even though no evidence was provided by the correspondents.

N Engl J Med 1980

Editor's Note (added May 31, 2017): For reasons of public health, readers should be aware that this letter has been "heavily and uncritically cited" as evidence that addiction is rare with opioid therapy. Leung et al. describe its history.

ADDICTION RARE IN PATIENTS TREATED WITH NARCOTICS

To the Editor: Recently, we examined our current files to determine the incidence of narcotic addiction in 39,946 hospitalized medical patients¹ who were monitored consecutively. Although there were 11,882 patients who received at least one narcotic preparation, there were only four cases of reasonably well documented addiction in patients who had no history of addiction. The addiction was considered major in only one instance. The drugs implicated were meperidine in two patients,² Percodan in one, and hydromorphone in one. We conclude that despite widespread use of narcotic drugs in hospitals, the development of addiction is rare in medical patients with no history of addiction.

JANE PORTER
HERSHEL JICK, M.D.
Boston Collaborative Drug
Surveillance Program

Waltham, MA 02154

Boston University Medical Center

1. Jick H, Miettinen OS, Shapiro S, Lewis GP, Siskind Y, Slone D. Comprehensive drug surveillance. *JAMA*. 1970; 213:1455-60.
2. Miller RR, Jick H. Clinical effects of meperidine in hospitalized medical patients. *J Clin Pharmacol*. 1978; 18:180-8.

- ▶ In 1870, German chemist Erich Von Wolfe was researching the amount of iron present in green vegetables.
- ▶ He made a mistake: spinach had 35 mg of iron per 100-g serving - 10 times the actual amount (3.5 mg)
- ▶ In USA, an increase of over 30 per cent in spinach consumption during the 1920s and 30s

Health impact of 5G

6.3.2 Reproductive developmental effects

FR1(450 to 6000 MHz): These frequencies *clearly* affect male fertility. These frequencies *possibly* affect female fertility. They *possibly* have adverse effects on the development of embryos, foetuses and newborns.

Assosiasjonsstudier, få deltakere, pasienter, *in vitro*-studier, dyrestudier, uklarheter om metoder osv osv

Clearly affect

Nordic Council
of Ministers

NORDIC NUTRITION
RECOMMENDATIONS

2023

The NNR2023 recommends avoiding alcohol intake. If alcohol is consumed, the intake should be very low. For children, adolescents and pregnant women abstinence from alcohol is advised.

WCRF/AICR (2018h)

Findings

There is **strong evidence** that consuming:

- **alcoholic drinks increases** the risk of cancers of the mouth, pharynx and larynx; oesophagus (*squamous cell carcinoma*) and breast (pre and postmenopause)
- **two or more alcoholic drinks a day** (about 30 grams or more of alcohol per day) **increases** the risk of colorectal cancer
- **three or more alcoholic drinks a day** (about 45 grams or more of alcohol per day) **increases** the risk of stomach and liver cancers
- **up to two alcoholic drinks a day** (up to about 30 grams of alcohol per day) **decreases** the risk of kidney cancer.

Mayer-Davis et al. (2020)

the limited available evidence suggested that low average consumption was associated with lower risk of mortality compared with never drinking status

Canadian Centre on Substance Use and Addiction (CCSA) (2023)

0 drinks per week Not drinking has benefits, such as better health, and better sleep.	No risk
1 to 2 standard drinks per week You will likely avoid alcohol-related consequences for yourself and others.	Low risk
3 to 6 standard drinks per week Your risk of developing several different types of cancer, including breast and colon cancer, increases.	Moderate risk
7 or more standard drinks per week Your risk of heart disease or stroke increases. Each additional standard drink Radically increases the risk of these alcohol-related consequences.	Increasingly high risk

Risiko ved bruk av kilder

- ▶ Originalkilden leses ikke
- ▶ Feil i resultater
- ▶ «Arvede» feil
- ▶ Tolkning som virkemiddel

Citation manipulation refers to the following types of behaviour:

- **Excessive self-citation**
- **Gaming journal metrics**
- **Citation stacking or honorary citations**

h-index ⓘ
25

h-index
23
excluding self-citations

h-index ⓘ
33

h-index
33
excluding self-citations

- Excessive citation of an author's research by the author (ie, self-citation by authors) as a means solely of increasing the number of citations of the author's work;
- Excessive citation of articles from the journal in which the author is publishing a research article as a means solely of increasing the number of citations of the journal; or
- Excessive citation of the work of another author or journal, sometimes referred to as 'honorary' citations (eg, the editor-in-chief of the journal to which one is submitting a manuscript or a well-known scholar in the field of the researcher) or 'citation stacking' solely to contribute to the citations of the author(s)/ journal(s) in question.

NEWS · 06 FEBRUARY 2020

Highly cited researcher banned from journal board for citation abuse

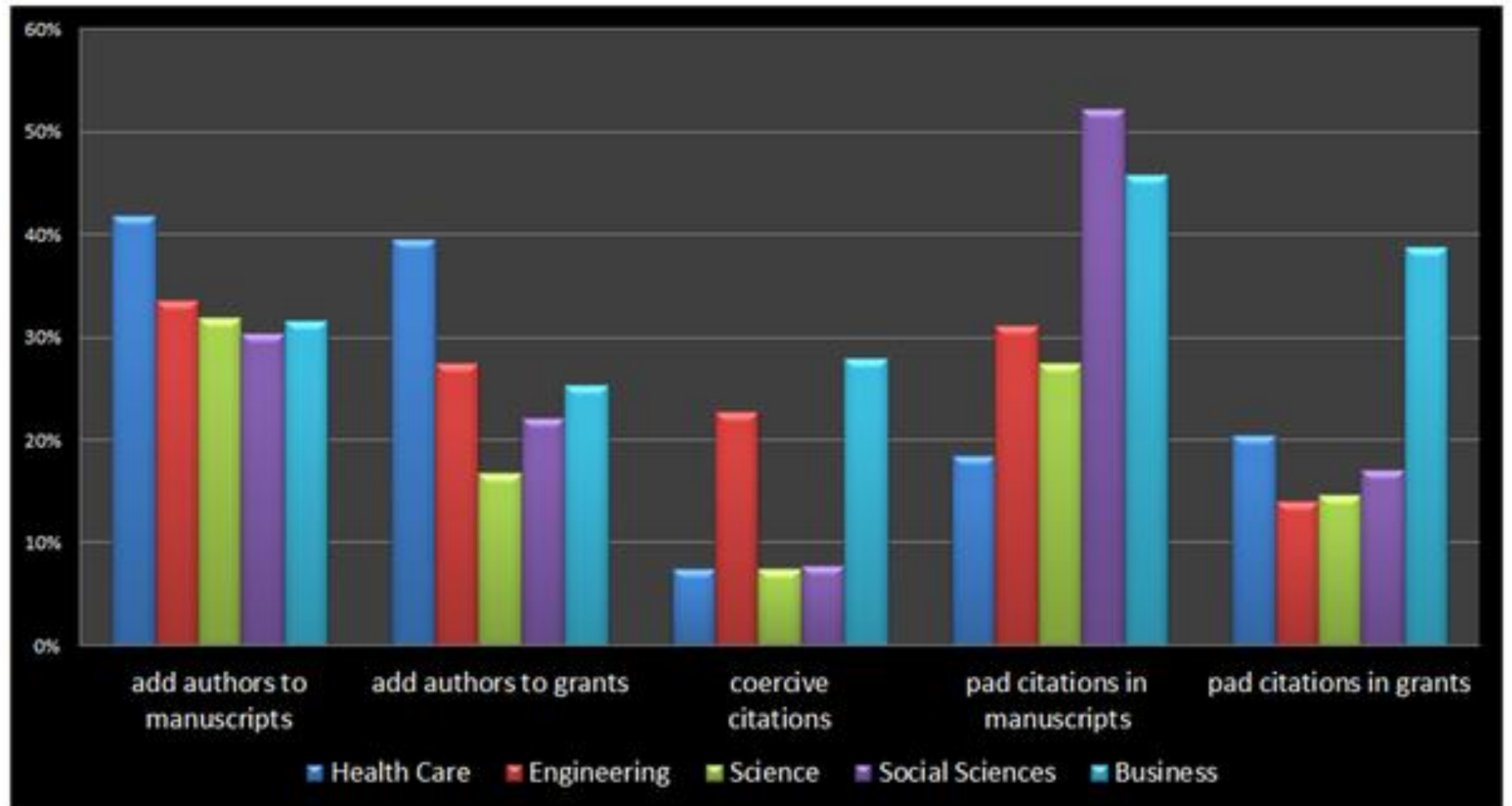
Investigation finds that biophysicist Kuo-Chen Chou repeatedly suggested dozens of citations be added to papers.

[Richard Van Noorden](#)

[nature.com/articles/d41586-020-00335-7](https://www.nature.com/articles/d41586-020-00335-7)

Fig 1. Manipulation of authorship and citation across academia.

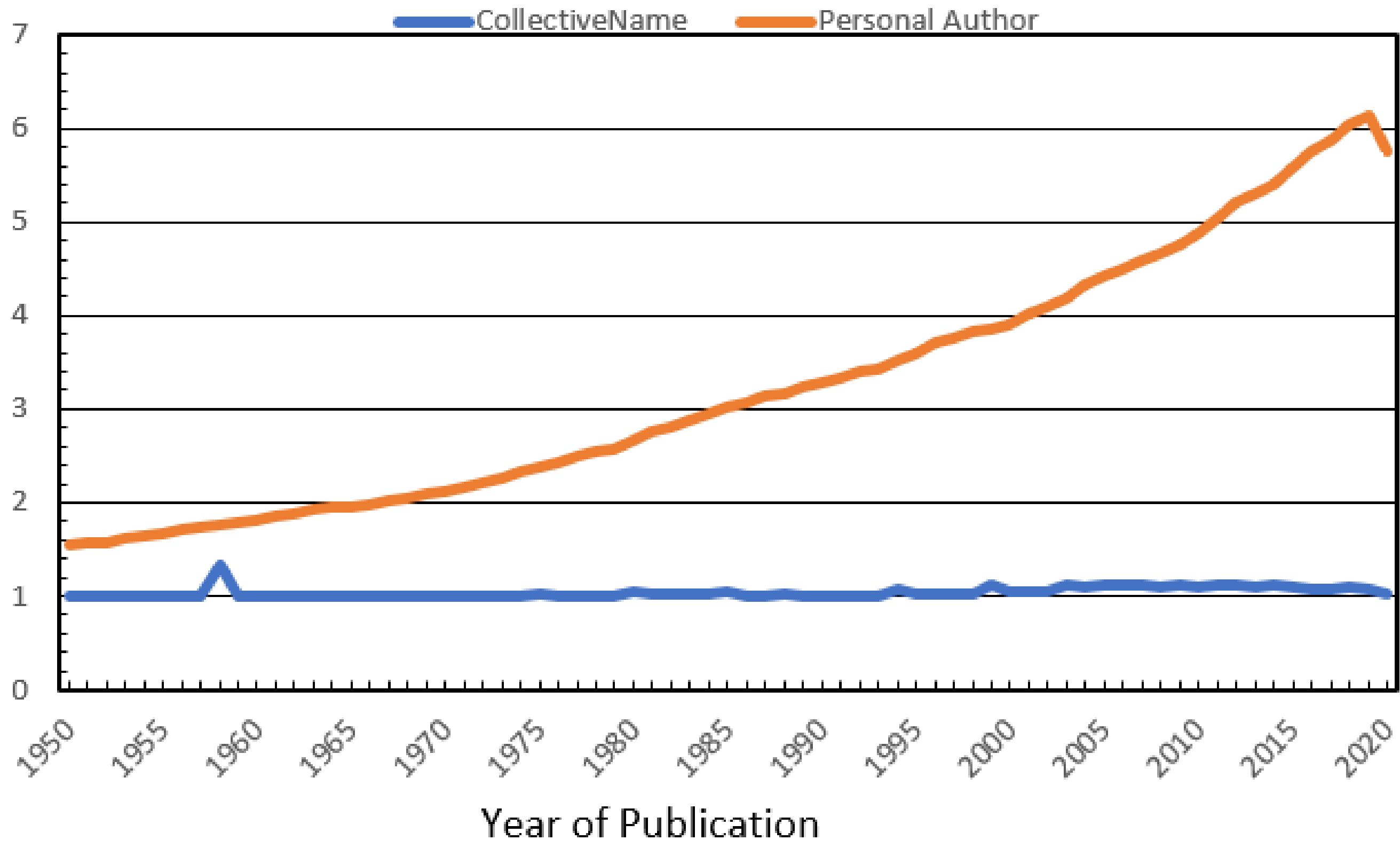

Fong EA, Wilhite AW (2017) Authorship and citation manipulation in academic research. PLOS ONE 12(12): e0187394. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0187394>

Average Number of Personal or Collective Author Names per MEDLINE/PubMed Citation (when personal or collective author name present)

d

CollectiveNames and Human Author Averages

Unge forskere utsatt for press

Ifølge rapporten er det mer urovekkende at aldersgruppen 30-39 år også er overrepresentert blant de som har en tendens til å gi gaveforfatterskap.

«Mange forskere i denne aldersgruppen vil være juniorforskere eller stipendiater, og følgelig i en underordnet stilling. Dette vil også kunne gjøre dem mer utsatt for press fra forskere i ledende stillinger, for eksempel press til å inkludere meritterte forskere som medforfattere», står det i rapporten.

5 prosent av norske forskere bryter ofte god forskningsskikk

Forskningsetikk. 5 prosent av norske forskere oppgir å ha brutt med god forskningsskikk minst tre ganger de siste tre årene. Urovekkende, heter det i ny rapport.

40 prosent har gjort noe diskutabelt

KRONIKK

Medforfatterskap – et stridens eple

*Bjørn Torgrim Ramberg, Marit Halvorsen, Reidun Førde, Ole Herman Ambur,
Anne Inger Helmen Borge Om forfatterne*

Medforfatterskap er viktig for merittering og har akademiske, sosiale og økonomiske implikasjoner. Likevel er både forståelse og praksis ulik. En riktig tolkning av kriterium 2 i Vancouver-anbefalingene kan forebygge konflikter om medforfatterskap.

Vancouverreglene (ICMJE*)

- ▶ Vesentlige bidrag til idé og utforming, eller datainnsamling, eller analyse og tolking av data
- ▶ Utarbeiding av selve manuskriptet eller kritisk revisjon av artikkelens intellektuelle innhold
- ▶ Godkjenning av artikkelversjonen som skal publiseres
- ▶ Enighet om å være ansvarlig for alle deler av arbeidet for å sikre at spørsmål knyttet til presisjon eller integritet til noen del av arbeidet er hensiktsmessig undersøkt og løst
  - ▶ Samtlige kriterier må være oppfylt

- ▶ Substantial contributions to the conception or design of the work; or the acquisition, analysis, or interpretation of data for the work; AND
- ▶ Drafting the work or revising it critically for important intellectual content; AND
- ▶ Final approval of the version to be published; AND
- ▶ Agreement to be accountable for all aspects of the work in ensuring that questions related to the accuracy or integrity of any part of the work are appropriately investigated and resolved

Macchiarini - The Expert Group's assessment

Author responsibility

- ▶ all the authors of the six articles bear some measure of responsibility for scientific misconduct
- **43 co-authors**

Authorship Criteria (Shamoo and Resnik, 2022) if and only if:

- ▶ The individual has made a significant intellectual contribution to the publication;
- ▶ Has read, reviewed, and approved the publication; and
- ▶ Is prepared to publicly defend the publication (as a whole) and explain his or her role in the research

Urettmessige forfatterskap

- ▶ Forfatterskap er et av de mest omdiskuterte og kontroversielle emner i medisinsk forskningsetikk.
- ▶ Flere spørsmål er sentrale: Hvorfor er det så viktig å bli navngitt som forfatter? Hvem (og hva) **kvalifiserer** for forfatterskap? Når det er flere forfattere av en artikkel, hvilke **rekkefølge** bør de stå i? Hvem **bestemmer** egentlig forfatterlisten på en vitenskapelig artikkel?

Magne Nylenna, 2015

Tre problemer særlig aktuelle i helsevitenskap

- ▶ ”Gift authorship”, gaveforfatterskap, er en situasjon der personer med en relativt perifer tilknytning til prosjektet inkluderes på forfatterlisten, kanskje med håp om at disse i neste omgang vil gi en tilsvarende gjenytelse.
- ▶ ”Guest authorship”, gjesteforfatterskap, kalles det når særlig kjente eller prominente personer urettmessig inviteres med på forfatterlisten fordi man antar at det vil styrke prosjektet og øke sjansen for publisering.
- ▶ ”Ghost authorship”, spøkelses- eller skyggeforfatterskap, kalles det når personer som definitivt burde vært med blant forfatterne, utelates - med eller mot sin vilje.

Tverrfaglig eller flerfaglig samarbeid

- ▶ Er forfatterlister sammensatt etter samme 'prinsipp' innenfor alle fagområder?

- ▶ **Nei**

Ulike fagtradisjoner for veiledning

Forfatterskap?

Ansettelse og opprykk til professor

Medisin

- ▶ 15 publikasjoner, internasjonale, fagfelleverderte etter doktorgrad
- ▶ Minst 7 av publikasjonene etter doktorgrad skal være som førsteforfatter eller sisteforfatter
- ▶ hvorav minst 2 som førsteforfatter

MNT-fag

- ▶ tidsskriftartikler, bøker og bok-kapitler, internasjonale, fagfelleverderte
- ▶ både allment anerkjente bibliometriske indikatorer og vitenskapelig kvalitetsnivå i utvalgte arbeider skal vurderes av komiteen.
- ▶ vektlegge patenter, innovasjonsarbeid, og forskningsarbeid for prosesser i næringsliv og forvaltning, fagspesifikke internasjonale standarder

Kunstnerisk

- ▶ samlet kunstnerisk produksjon,
- ▶ stigning, stagnasjon eller tilbakegang

Jus

- ▶ internasjonale, fagfelleverderte, konferanseforedrag, publikasjoner, deltakelse i faglige nettverk
- ▶ publikasjoner med mer enn én forfatter, skal hver krediteres for kvalitet og dybde, mens omfang skal, hvis nødvendig, deles på antall forfattere der hver forfatters bidrag ikke er oppgitt
- ▶ tilsvarende 2 ph.d.-avhandlinger

Humaniora

- ▶ 8-10 større artikler eller 2-3 monografier, internasjonal deltakelse og publisering vesentlig vekt
- ▶ tilsvarende 2 ph.d.-avhandlinger
- ▶ publikasjoner med mer enn én forfatter, skal hver krediteres for kvalitet og dybde, mens omfang skal, hvis nødvendig, deles på antall forfattere der hver forfatters bidrag ikke er oppgitt

Samfunnsvitenskap

- ▶ 8-12 tidsskriftartikler, full lengde, eller to til tre bøker, god kvalitet og ulikt innhold (drgrad inkl), flere ved omfattende samforfatterskap
- ▶ noen fra siste 5 år
- ▶ internasjonalt, ev nasjonalt
- ▶ vesentlige bidrag, hovedansvar for forskningsarbeidet og framstillingen i majoriteten (to tredeler) av arbeidene
- ▶ eneforfatter (ev førsteforfatter der det signaliserer hovedansvar for arbeidet), ved erklæringer fra medforfattere, ved erfaring fra prosjektledelse

Psykologi

- ▶ 15 publikasjoner, internasjonale, fagfelleverderte, ev nordisk
- ▶ 8 førsteforfatter

How to Order Author Names and Why That Matters

It's rare that an article is authored by only one or two people anymore. In fact, the **average original research paper has five authors**. The growing list of collaborative research projects raises important questions regarding the author order for research manuscripts and the impact an author list has on readers' perceptions.

<https://wordvice.com/journal-article-author-order/>

The following are some notable implications regarding author order.

- ✓ The “first author” is a coveted position because of the increased visibility. This author is the first name readers will see, and because of various citation rules, the first author may be the only name visible. In-text or bibliographic referencing rules, for example, could reduce all other named authors to “et al.” Because of this fact, readers may falsely associate the first author with someone having more importance.
- ✓ Traditionally, the **last author** position is reserved for the supervisor or principal investigator. As such, this person receives much of the credit when the research goes well and the flak when things go wrong. The last author may also be the corresponding author, the person who is the primary contact for journal editors.
- ✓ Given that there is no uniform rule about author order, readers may find it difficult to assess the nature of an author’s contribution to a research project. To address this issue, some journals, particularly medical ones, insist on detailed author contribution notes. Nevertheless, even this tactic does little to counter how strongly citation rules have enhanced the attention first-named authors receive.

The following are some common methods for establishing author order lists.

1. **Relative contribution.** As mentioned above, the most common way authors are listed is by relative contribution. The author who most substantially worked on the draft article and the underlying research becomes the first author. The others are ranked in descending order of contribution. However, in many disciplines, such as the life sciences, the last author in a group is the principle investigator—the person who supervised the work.
2. **Alphabetical list.** Certain fields, particularly those involving large group projects, employ **other methods**. For example, high-energy particle physics teams list authors alphabetically.
3. **Multiple “first” authors.** Additional “first” authors can be noted by an asterisk or other symbol accompanied by an explanatory note. This practice is common in interdisciplinary studies; however, as we shall explain further below, the first name listed on a paper will still enjoy more visibility than any other “first” author.
4. **Multiple “last” authors.** Similar to recognizing several first authors, multiple last authors can be recognized via typographical symbols and footnotes. This practice arose as some journals wanted to increase accountability by requiring senior lab members to review all data and interpretations produced in their labs.
5. **Negotiated order.** If you were thinking you could avoid politics by drowning yourself in research, you’re sorely mistaken. While there are clearer practices for designating first and last authors, there’s no overriding convention for the middle authors. The list can be decided by negotiation, so sharpen those persuasive argument skills!

General Guidelines for Authorship Contributions (NIH)

Contributions		Authorship? (☐ yes; ☐ no)	Comments
Design & interpretation of results	original idea, planning & input	☐	
	other intellectual contribution	☐	
Supervisory role	supervision of the project	☐	
	training, education	☐	
	mentoring of 1st author	☐	
Administrative & technical support	resources: \$	☐	
	resources: animals, reagents	☐	
	resources: patients	☐	
Data acquisition	original experimental work	☐	
	technical experimental work	☐	
	data analysis (assays)	☐	
	data analysis (statistics)	☐	
Writing & other	drafting of manuscript	☐	
	reading/ commenting on manuscript	☐	
	none	☐	

- ▶ Acknowledgement
- ▶ Corresponding author(s)

- ▶ Interessekonflikter
- ▶ Rettigheter til figurer

Fagfellevurdering

- ▶ Habilitet?
- ▶ Leses kildene det refereres til?
- ▶ Dekkende kompetanse?
- ▶ Behov for nye 'blikk'?
- ▶ Åpen vs anonym - forfatterne
- ▶ Åpen vs anonym - fagfellene

What about AI?

Checco, A., Bracciale, L., Loreti, P. et al. AI-assisted peer review. *Humanit Soc Sci Commun* 8, 25 (2021) doi.org/10.1057/s41599-020-00703-8

▶ Authorship

- ▶ COPE: AI tools cannot be listed as an author of a paper

▶ Peer review

- ▶ Success in predicting the peer review outcome reached as a result of human reviewers' recommendations
- ▶ Uncovering potential biases of the review process
- ▶ Ethical concerns
  - ▶ Inscrutable evidence leading to opacity
  - ▶ Misguided evidence leading to bias
  - ▶ Transformative effects leading to challenges for autonomy

Table 5 Potential role of AI in the different dimensions of the peer review process.

Dimension	AI impact
Formatting	High
Plagiarism	High
Scope	High
Readability/English	Medium
Relevance	Medium
Soundness/rigour	Low
Novelty	Low
Impact	Low

Forskningsetikk

Vitenskapelig praksis, integritet

- ▶ Vitenskapelig uredelighet
  - ▶ Forfalskning
  - ▶ Fabrikkering
  - ▶ Plagiering
  - ▶ Alvorlige brudd på anerkjente forskningsetiske normer, begått forsettlig eller grovt uaktsomt

Du skal ikke stjele

FRA REDAKTØREN

Erlend Hem Om forfatteren

ARTIKKEL

LITTERATUR

KOMMENTARER (0)

ENGLISH

Plagiat er å stjele andres arbeid. Det er vitenskapelig uredelig

I Tidsskriftets plagiatsak fra 2005, der en artikkel måtte trekkes pga. omfattende kopiering, sa plagiatoren at det var en glipp (5). «Det er snakk om et arbeidsuhell og at min gode hukommelse nok har spilt meg et lite puss,» sa forfatteren Karsten Alnæs den gang han ble avslørt (6). «Jeg har lest mye og det er muligens derfor jeg husker det så likt,» hevdet BI-forskeren (3, s. 13).

Professoren skyldte på studenter for «slurvefeil». Nå er han felt for vitenskapelig uredelighet

Det var feil i ni artikler professoren var involvert i. Universitetet i Bergen ber han om å ta et kurs i forskningsetikk.

Feilene handler for det meste om rot og feil med illustrasjoner i artiklene, blant annet gjenbruk, altså at forfatterne hevder at et bilde er unikt, men at det brukes flere steder til å illustrere ulike ting.

Om feil i en av artiklene sa han for eksempel at de oppstod «fordi involverte studenter og stipendiater har slurvet og tatt feil bilder fra mapper på datamaskinene sine».

Milena Penkowa - fra berømt til beryktet

Historien om Milena Penkowa handler om storstilt forskningsfusks, løgn og underslag. Men den viser også hvor viktig det er å ha gode systemer for å fange opp uredelighet i forskningen.

Johanne Severinsen
KOMMUNIKASJONSRAÅDGIVER

De nasjonale forskningsetiske komiteene

I 2008 nominerer Penkowa seg selv til Videnskapsministeriets EliteForsk-pris, etter avtale med daværende leder ved Institut for Neurovidenskab og Farmakologi. Og den får hun. Kronprinsesse Mary overrekker prisen på 1,1 millioner kroner.

Instituttet, der Penkowa er ansatt som lektor, tilbyr henne i 2009 et ettårig vikariat som professor.

Året etter blir Penkowa mistenkt for forskningsfusks. To studenter fikk motsatt resultat, da de gjentok hjerneforskerens undersøkelse. Forholdet blir meldt til ledelsen ved Københavns Universitet. Rektor og en forsker sender inn to klager på Penkowa til utvalget for vitenskapelig uredelighet, UVVU.

Khrono

<https://khrono.no> › student-tatt-for-fusk-to-ar-pa-rad-i... ⋮

Student tatt for fusk to år på rad i kurs om forskningsetikk

20. aug. 2023 — **Studenter** straffes ulikt for selvplagiat. Som **Khrono** har skrevet, varierer det mellom institusjoner hvor strengt **studentene** straffes for såkalt ...

Khrono

<https://khrono.no> › etikk-direktor-mener-studentene-st... ⋮

Etikk-direktør mener studentene straffes for hardt

28. juni 2023 — De **forskningsetiske** komiteene er blant annet rådgivende organer i spørsmål om **forskningsetikk** og gransker saker med mulig uredelig forskning. — ...

Tekst:

Jørgen Svarstadjorgen.svarstad@khrono.no

Publisert Tirsdag 05.09.2023 - 18:24 Oppdatert Onsdag 06.09.2023 - 11:24

Som Khrono har fortalt, har **kun tre studenter i Norge blitt felt for å jukse** med samtaleroboten ChatGPT eller andre kunstig intelligens-verktøy på eksamen.

Selv om det kan være vanskelig å oppdage, for ikke å si bevise, ChatGPT-bruk, er det fullt mulig å se indikasjoner på at hele eller deler av teksten er generert av kunstig intelligens (KI).

Hevdet ansatt hadde plagiert studenter

En instituttleder beskyldte en av sine ansatte, samt en forsker ved et annet institutt, for plagiat og manglende henvisning i en artikkel. Ifølge varselet hadde de kopiert tekster og figurer fra bacheloroppgaven til to studenter.

Instituttlederen klaget på vegne av studentene. De hevdet blant annet at en figur i artikkelen var «helt lik» deres og at det var nevnt «noen resultater som ligner veldig på våre».

Men klagen førte ikke fram i redelighetsutvalget. De angivelig kopierte bildene og figurene var ikke de samme. Og selv om resultatene lignet, betyr ikke dette at de er kopiert. De to hadde ikke opptrådt vitenskapelig uredelig, konkluderte utvalget.

Eksisterende og kommende problemstillinger

Forfatterskap, bidrag

- ▶ Teknisk-administrativt
- ▶ Statistikk, kunstig intelligens
- ▶ Parakliniske områder
- ▶ Brukermedvirkning
- ▶ Sekundærbruk av data
- ▶ Tverrfaglig samarbeid, ulike 'prinsipper' for forfatterskap
- ▶ Åpen tilgang til forskningsdata

TO THE EDITOR: The International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE) recently announced data-sharing requirements for member journals.¹ Among the issues that were raised is giving adequate academic credit to the people who design clinical trials, enroll and treat patients, and curate the resulting data. Two main parties are involved in data sharing: those who have performed a clinical trial and possess the data (data generators) and those who want to use those data for other purposes (data reanalysts). Data-sharing requirements need to ensure that the interests of both parties are protected.

need to redefine how academic credit is parceled out; we think that “data generator” is an idea whose time has come.

Mette Kalager, M.D., Ph.D.
Hans-Olov Adami, M.D., Ph.D.
Michael Bretthauer, M.D., Ph.D.

University of Oslo
Oslo, Norway
mkalager@hsph.harvard.edu

Disclosure forms provided by the authors are available with the full text of this letter at NEJM.org.

This letter was published on April 20, 2016, at NEJM.org.

- ▶ Two main parties are involved in data sharing: those who have performed a clinical trial and possess the data (data generators) and those who want to use those data for other purposes (data reanalysts).
- ▶ Data-sharing requirements may discourage researchers from initiating and participating in clinical trials
- ▶ To introduce a new class of contributor on the title page of published articles that derive from the secondary analysis of extant data: “data generator.”
- ▶ Scientific databases such as PubMed and Medline would therefore need to create new categories of authorship for such articles: “data generators” and “analytic authors.”
- ▶ Data sharing, as shown by “data generator” authorship, should count for promotions, grant applications, and ranking of researchers
- ▶ Original investigators be required to specify and continuously update future projects in the trial record in the clinical trial registry.
- ▶ Investigators should be able to reject requests for data sharing that compete with planned or ongoing projects.

Hva med adressene?

- ▶ UiO 2008 Det vil være opp til enhetene å anmode eksternt lønnede stipendiater om å bruke UiO-adresse på publikasjoner
- ▶ UiO 2009 Eksternt ansatt stipendiater SKAL oppgi UiO samt hovedarbeidsgivers som adresse på publikasjoner

Enhetlig praksis

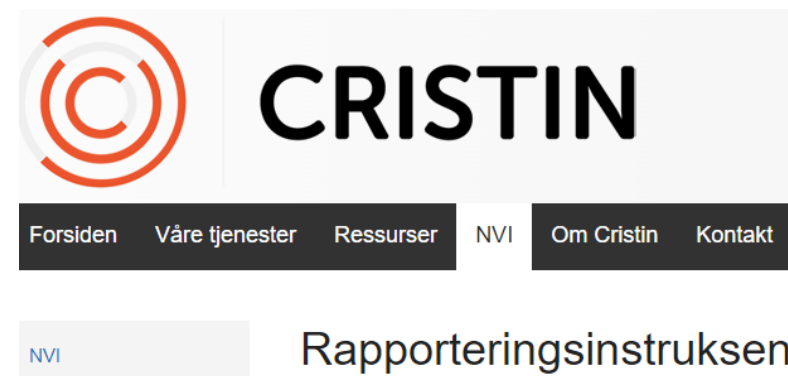
- ▶ Universitets- og høskolerådet tok initiativet til å utarbeide felles retningslinjer
- ▶ Rådets styre godkjente i april 2011 veiledende retningslinjer for kreditering av vitenskapelige institusjoner
- ▶ Både Nasjonal samarbeidsgruppe for medisinsk og helsefaglig forskning (NSG) og Forskningsinstituttene fellesarena sluttet seg til

Veiledende retningslinjer for kreditering av vitenskapelige publikasjoner til institusjoner

Anbefalt av Universitets- og høskolerådet (UHR) den 29. april 2011, Forskningsinstituttene fellesarena (FFA) den 9. juni 2011 og Nasjonal samarbeidsgruppe for medisinsk og helsefaglig forskning (NSG) den 4. mai 2011.

Hovedregelen for kreditering av institusjoner i en vitenskapelig publikasjon er:

- ▶ 1. En institusjon skal oppgis som adresse i en publikasjon dersom den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for en forfatters medvirkning til det publiserte arbeidet.
- ▶ 2. Samme forfatter skal oppgi også andre institusjoner som adresser dersom disse i hvert enkelt tilfelle også tilfredsstillter kravet i punkt 1.
- ▶ 3. Et ansettelsesforhold eller et veiledningsansvar kan regnes som grunnlag for kreditering av en institusjon, *hvis kravet i punkt 1 er innfridd.*

Til XXX (lege og artikkelforfatter)

- ▶ Litt overraskende fant jeg igjen meg selv i en artikkel i YYY. Årsaken er at jeg er et spesialtilfelle. Da jeg leste omtale av "pasienten (...)" som hadde både AAA og BBB, forsto jeg jo med en gang at dette var meg.

.....

- ▶ Siden du nå har offentliggjort "mine funn" - uten at jeg helt forstår hva du har funnet, ville jeg satt pris på å få en forklaring på .....
  - ▶ (problem: pasientens lege har sagt at det ikke er alvorlig, men pasienten leser artikkel som sier at det er alvorlig)

.....

- ▶ Det er et tankekors at man kan kjenne seg igjen i publisering.
- ▶ Vennlig hilsen ZZZ (pasient)